

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД В ЗДО**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 року

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психолого- педагогічний супровід в ЗДО
Викладач (і)	кандидат педагогічних наук, доцент Кирста Наталія Романівна
Контактний телефон викладача	+380506123995
E-mail викладача	nataliia.kyrsta@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації за розкладом

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід в ЗДО» є формування у здобувачів знань про психолого-педагогічний супровід як цілісний інтегративний феномен у контексті різних наукових концепцій; вироблення умінь виявляти сильні сторони особистості дитини, її внутрішні ресурси, які слугують джерелом позитивних особистісних перетворень у процесі здійснення психолого-педагогічного супроводу її розвитку у ЗДО; здатності обирати доцільні технології психолого-педагогічного супроводу нормотипових дітей і дітей з ООП задля створення оптимальних умов для їх психічного розвитку та особистісного становлення на етапі дошкільного дитинства.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення освітньої компоненти є формування у студентів уявлень про організаційні, психологічні та методичні засади психолого-педагогічного супроводу особистісного розвитку дитини дошкільного віку та дітей з ООП.

Основними цілями вивчення дисципліни є:

- формування практичних умінь та навичок проведення комплексної підтримки дітей дошкільного віку та дітей з особливими освітніми потребами і здійснення їх психолого-педагогічного супроводу в умовах ЗДО;
- ознайомлення із нормативними та теоретико-практичними засадами психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку і дітей з ООП;
- оволодіння знаннями щодо проведення фахівцями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей дошкільного віку і дітей з ООП;
- оволодіння вміннями з надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами в умовах ЗДО;
- оволодіння вмінням з надання різного виду послуг дітям дошкільного віку з родин учасників АТО та ВПО.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

за стандартом вищої освіти України

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Загальні компетентності

за професійним стандартом

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК.05 Здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності; здатність до керування власним життям і кар'єрою, планувати й управляти культурними та соціальними проектами, критично мислити (підприємницька компетентність).

Фахові компетентності

за стандартом вищої освіти України

КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

Фахові компетентності

за професійним стандартом

Б1.2. Здатність організувати психологічно безпечне освітнє середовище.

В1.1. Здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії.

В1.2. Здатність до швидкого реагування на зміни, гнучкість, адаптивність і стресостійкість.

В2.1. Здатність до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності.

В2.2. Здатність залучати учасників освітнього процесу на засадах партнерства та взаємної відповідальності.

В2.3. Здатність до командної взаємодії.

Г1.1. Здатність до саморефлексії та самооцінювання власної професійної діяльності.

Г1.2. Здатність планувати та реалізувати індивідуальний професійний

розвиток та самоосвіту.

Г2.1. Здатність орієнтуватись в інформаційному просторі

Г2.2. Здатність ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності

Г2.3. Здатність дотримуватись правил безпечної поведінки в цифровому середовищі

Результати навчання

ПРН-7. Планувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей та потреб дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПРН-8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПРН-14. Використовувати вміння і навички для збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей.

ПРН-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПРН-21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити / 180 годин

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VII	012 Дошкільна освіта	4	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Теоретико - методичні основи психологічного супроводу в ЗДО	2	4	10
Тема 2. Організаційно-методичні основи педагогічного супроводу в ЗДО	2	2	10
Тема 3. Методологічні і правові засади психолого - педагогічного супроводу дітей з ООП	2	2	10
Тема 4. Завдання та принципи діяльності ІРЦ в Україні	2	2	8
Тема 5. Команда ППС в ЗДО	2	4	8
Тема 6. Психолого - педагогічний супровід батьківства	2	4	14
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	У процесі контролю рівня знань й активності здобувачів оцінці підлягають рівень знань, продемонстрований у відповідях з теоретичного матеріалу та активності під час обговорення теми практичних занять, у формі доповнень до відповідей інших здобувачів. Оцінювання знань здобувачів: • письмові, усні і комп'ютерні опитування (тестування); • перевірка навичок; • проекти; • безпосереднє спостереження за діяльністю фахівців. Оцінювання знань здобувачів з освітньої компоненти здійснюється на основі результатів поточного (максимальний бал – 50) та підсумкового контролю

	(максимальний бал – 50). Поточний контроль передбачає оцінювання знань здобувачів щодо засвоєння програмового матеріалу з курсу на практичних заняттях (45 балів) та у процесі виконання ними завдань самостійної роботи (5 балів). Семестровий підсумковий контроль (результати поточного і підсумкового контролю знань здобувачів) в межах від 50 до 100 балів. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмових робіт	Письмових робіт не передбачено
Семінарські заняття	Пропущенні практичні заняття здобувач індивідуально відпрацьовує, виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного заняття роботу. Для цього використовується: - усне опитування; - тестування; - перевірка творчих завдань; - захист презентацій; - перевірка виконаної, передбаченої програмою курсу, самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути не допущений до семестрового іспиту. Максимальна кількість балів з курсу на практичних заняттях - 45 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуском до іспиту є відвідування здобувачем більше 50% практичних занять, пройдене тестування на платформі дистанційного навчання, виконання завдань самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль знань здобувачів курсу здійснюється у формі комп'ютерного тестування і вважається виконаним у разі отримання студентом 50 і більше балів. форма контролю – екзамен форма задачі – тестування структуру білета – 40 тестів максимальна кількість балів – 50. Навчальний матеріал з освітньої компоненти

	вважається засвоєним, якщо здобувач у сумі набрав 50 і більше балів за 100-бальною шкалою.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: не передбачено.

Академічна доброчесність

Не припустимі плагіат та списування. Обов'язкове виконання всіх поставлених завдань. Лекційні заняття студентом не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Викладання курсу базується на активній взаємодії зі здобувачем, на політиці академічної доброчесності.

Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічну доброчесність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету, регламентує низка нормативних документів, а саме:

Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція).

Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з переліченими положеннями та документами можна за адресою:

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять

Лекційні заняття студентом не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентують:

Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців.

Неформальна освіта

Враховуються результати неформальної освіти –сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra.

Можливість зарахування неформальної освіти регламентує Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника
Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

Додаткові бали отримують здобувачі, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.

Ознайомитися з положеннями можна за адресою:

<https://efund.pnu.edu.ua/3-3-prava-zdobuvachiv/>

8. Рекомендована література

1. Антонова О. Психолого - педагогічний супровід обдарованої особистості учня // "Школа становлення відповідального громадянина". Авторська модель Людмили Корінної: Навчально-методичний посібник / Автор-упорядник Л.В. Коріння; за заг. ред. С.В. Кириленко, О.І. Кіян, І.Н. Євтушенко. Київ - Житомир

– Чернівці: "Букрек", 2020. - С. 55-68.

2. Козлюк О.А. Міждисциплінарний підхід до вивчення феномену дитинства. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2016. № 26. С. 26-31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2016_26_6

3. Кочубей Т. Філософія дитинства: соціально-педагогічний аспект: навч. посіб.. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. 185 с.

4. Методичні рекомендації щодо здійснення освітньої діяльності з питань дошкільної освіти на період дії правового режиму воєнного стану (для засновників закладів, науково-педагогічних працівників ІППО, директорів та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти). Київ: 2022. <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>

7. Олійник М., Журат Ю., Фесун Г. Розвиток та діагностика пізнавальних процесів дошкільника: навчально-методичний посібник. Чернівці: Родовід, 2019. 176 с.

8. Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ: навчально-методичний посібник / Компанець Н., Луценко І., Коваль Л. К.: Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с.

9. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 р. № 86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-p#Text>.

10. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.

11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 18.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

12. Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні Лист МОН від 02.04.2024 № 1/3845-22 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-rekomendaciyi-dlya-pracivnikiv-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-na-period-diyi-voyennogo-stanu-v-ukrayini>

13. Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році. Лист МОН від 21.08.2023 № 1/12490-23 URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-okremi-pitannya-diyalnosti-zakladiv-doshkilnoyi-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>

14. Прохоренко, Л. І., Орлов, О. В. (2021). Діти з особливими потребами в умовах кризових викликів: навчання і супровід: Наукова доповідь на вебконференції «Учені НАПН України – українським учителям», 25 серпня 2021 р., м. Київ, Україна. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 3(2), 1-8. <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2021-3-2-17-11>

15. Психолого-педагогічні засади технологій супроводу дітей з особливими освітніми потребами у процесі їх соціальної інтеграції : кол. монографія / наук. ред. А. Обухівська, Т.Ілляшенко. Київ : Ніка-Центр, 2020. 113 с.

16. Психолого-педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку з родин учасників АТО і внутрішньо переміщених осіб: концепція,

методика, технології : навчально-методичний посібник / І.Луценко, А.Богущ, Л.Калмикова, В.Кузьменко, С.Поворознюк, О.Рейпольська ; за наук.ред. І.Луценко. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 213 с.

17. Психолого-педагогічний супровід формування особистості дошкільника: кол. монографія / Т.Кочубей, В.Кузь, Л. Іщенко [та ін.]; за заг. ред. В. Кузя. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 212 с.

18. Психолого-педагогічний супровід розвитку особистості дитини в умовах закладу дошкільної освіти і сім'ї: збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції для науковців, практичних працівників та студентів (18 жовтня 2018 р.) / [гол. ред. Л. В. Іщенко] – Умань: АЛІМІ, 2018. 89 с.

19. Психолого-педагогічна підготовка дітей до школи : навчально-методичний посібник / Т. В. Філімонова. – Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 218 с.

Internet-ресурси:

Психолого педагогічний супровід виховання і розвитку дітей дошкільного віку в умовах війни / https://www.youtube.com/watch?v=a9wggKw_zy8

20. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання. Монографія / за заг. ред. О.Красовська. Рівне : О. Зень, 2021. 560 с. URL: https://dspace.megu.edu.ua:8443/jspui/bitstream/123456789/2517/1/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%86%D0%AF_%D0%86%D0%9F%D0%9E_%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%9A%D0%90_%D0%A4%D0%86%D0%9D%D0%86%D0%A8.pdf

Викладач

Наталія КИРСТА
доцент кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти